

Éghajlat, víz, legelő

külterjes állattartás

Bodó Imre
Debreceni Egyetem
Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete

Ellentmondások

- 1. Klímaváltozás ↔ felmelegedés
- 2. Vízfogyasztás ↔ vízminőség
- 3. Gyepmegőrzés ↔ téli legeltetés
- 4. Szénakaszálás ↔ madárvédelem
- 5. Belterjes ↔ külterjes gazdálkodás
- 6. Állatvédelem ↔ természetes tartás

1. Klímaváltozás

- Klímaváltozás = felmelegedés ?
- A sarkvidéken = a Kárpátmedencében ?
- Szárazság ? = csapadék hiány ?
- Évről évre állandóan ?
- Mire készüljön fel az állattenyésztő?

Az időjárás változásának elemei

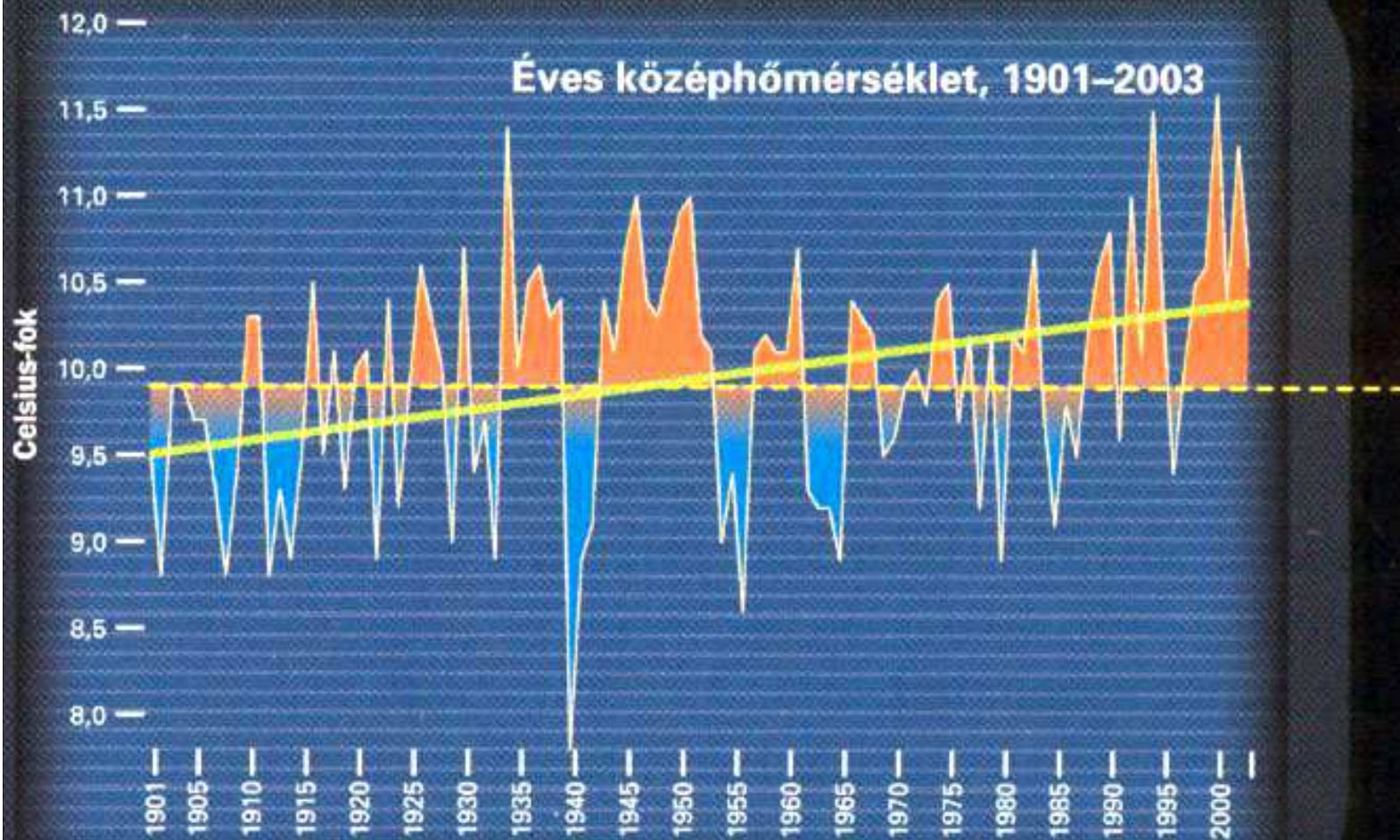
- ◆ **Hőmérséklet**

- ◆ Föld $0.6\text{ C}^\circ/100\text{ év}$ →
Magyarország $9.9\text{ C}^\circ/100\text{ év}$

- ◆ **Csapadék** $-40\text{ mm}/100\text{ év}$

- ◆ Eloszlás jelentősége
- ◆ 1863-64

Éves középhőmérséklet, 1901–2003

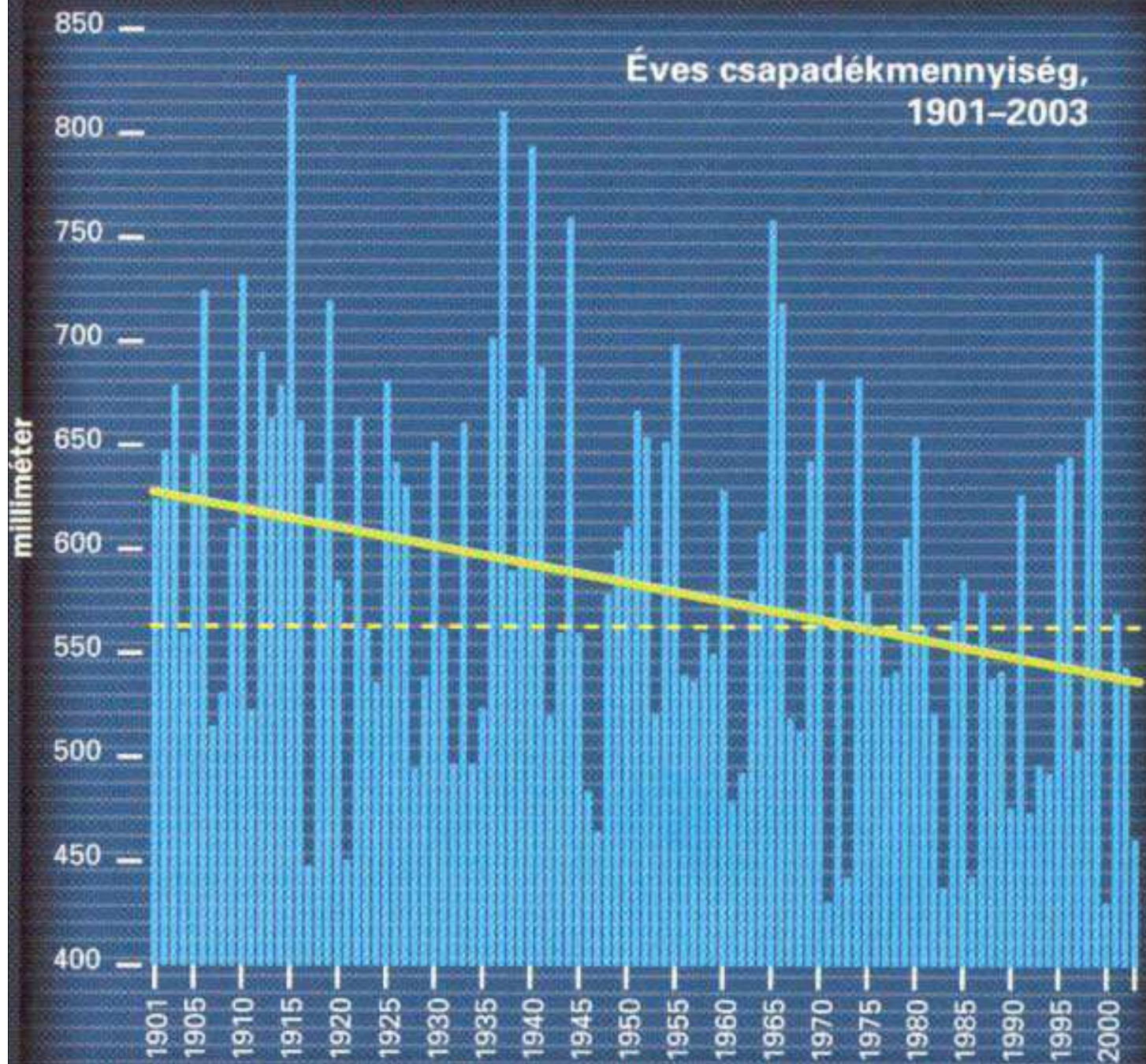

Trend

Száz év
átlagértéke:
9,9 °C

Éves csapadékmennyiség, 1901-2003

Száz év
átlagértéke:
591 mm

Trend

2003

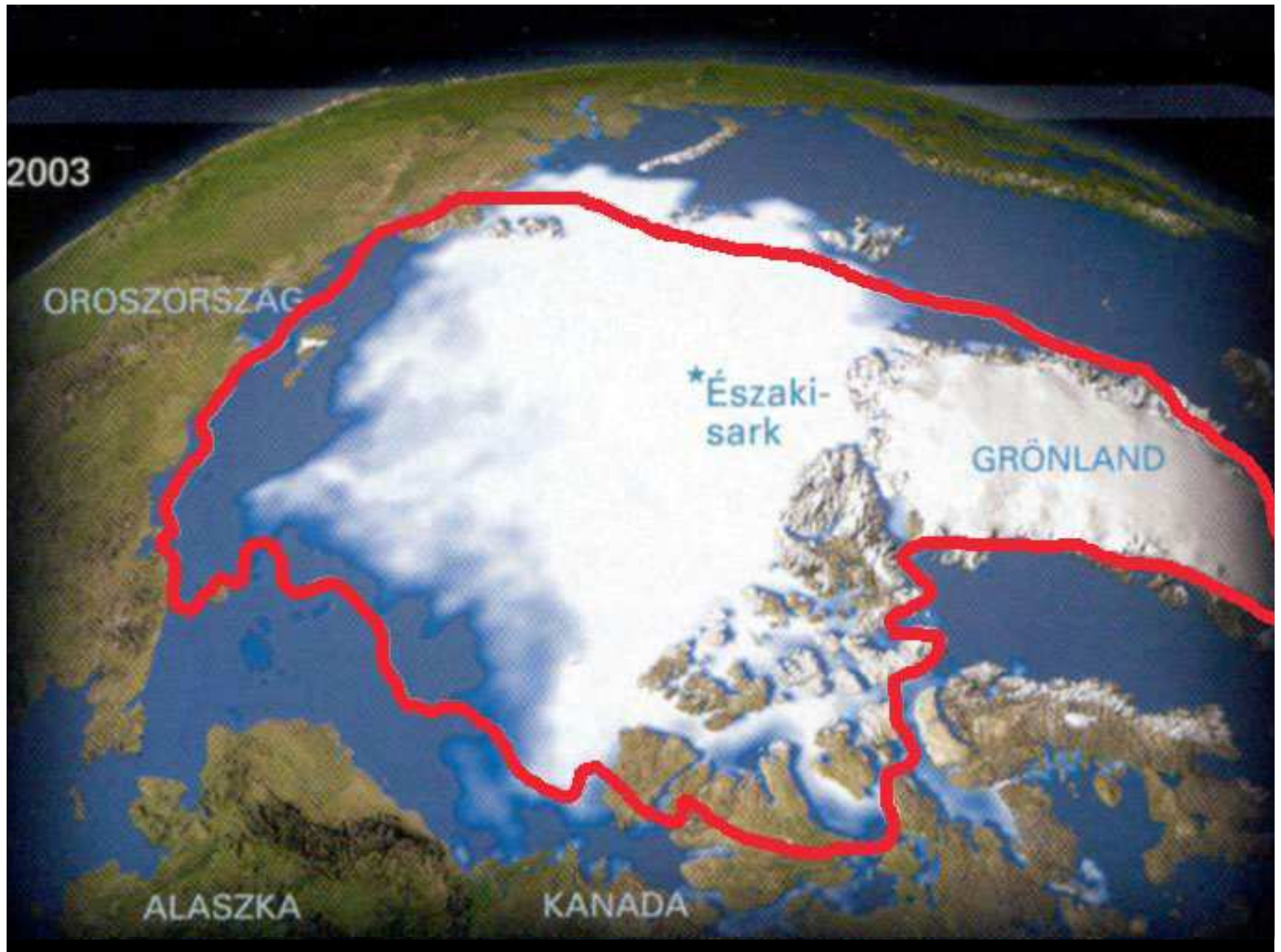
OROSZORSZÁG

*Északi-
sark

GRÖNLAND

ALASZKA

KANADA

Az időjárás változásának elemei

- ◆ **Hőmérséklet**

- ◆ Föld $0.6\text{ C}^{\circ}/100\text{ év}$ → Magyarország $9.9\text{ C}^{\circ}/100\text{ év}$

- ◆ **Csapadék** $-40\text{ mm}/100\text{ év}$

- ◆ Eloszlás jelentősége

- ◆ 1863-64

- ◆ **Napfényes órák**

- ◆ **Szél**

- ◆ **Szélsőségek**

- ◆ **Olvadó jégtakaró**

2. Vízfogyasztás ↔ vízminőség

- A víz mint „stratégiai cikk”
- A Magyarország helyzete a Kárpátmedencében
- Öntözés
- Intenzív technológiák előnye az állattenyésztésben
- A víz minőségének kérdése

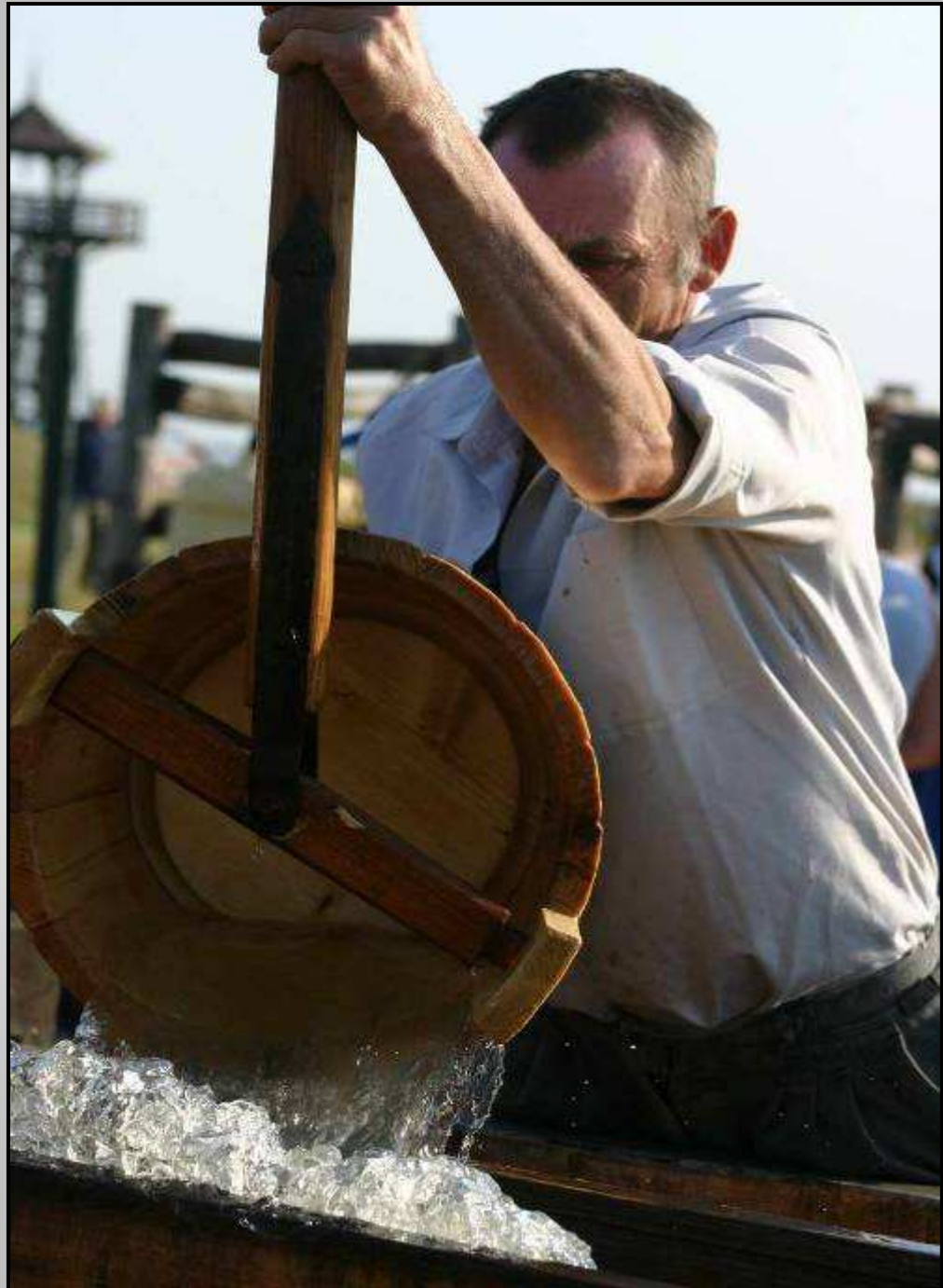
Víz

- Eső

Víz

- Eső
- Itatás

Víz

- Eső
- Itatás
- Öntözés

3. Gyepmegőrzés ↔ téli legeltetés

- Gazdaságosság
- Kis és nagy gyepterületek
- Behajtás Január 7.   *horribile dictu !!!*
- Kihajtás Március 7.   ”
- Van ilyen ?
- A dátum dönt, vagy a legelő állapota ?

4. Szénakaszálás ↔ madárvédelem

- Természetvédelem és állattartás
- Általában harmonikus együttélés, néhány kérdésben „csikorgó együttműködés”
- Széna minősége és a dátumok

Harmonikus együttműködés

5. Belterjes - külterjes gazdálkodás

- A természetvédelem szempontja
- A „szoros értelemben vett” közgazdasági megközelítés
- Nem szabad a kettőt szembe állítani, mindkettőnek megvan a helye.

Az állattartás bel- és külterjes technológiájának elemei

⇒ Tenyésztés	modern fajták	↔	hagyományos fajták
⇒ Takarmányozás	szántóföld	↔	legelő, gyep
⇒ Technikai elemek	istálló	↔	épület nélkül
⇒ Állategészségügy	kezelések	↔	ellenálló fajták
⇒ Ápolás, gondozás	bőrápolás	↔	szél és eső
⇒ Munkaszervezés	intenzív	↔	sok állat / gondozó
⇒ Értékesítés	? drága ?	↔	??? olcsó ???
⇒ Gazdaságosság	nagy befektetés	↔	fűbér és pásztorbér
	intenzív gyorsaság	↔	lassan összerakódó költségek
⇒ Időjárástól	v é d v e	↔	k i t é v e

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

- **Ellenálló képesség, alkalmazkodás**
  - hideg – meleg
  - gondozó
  - betegség
- **Példák**
  - **Magyar szürke**
  - **Racka**
  - **Mangalica**
  - **Lovak** (nóniusz, gidrán, furioso, kisbéri, shagya, lipicai, hucul, muraközi)
  - **Baromfi** (pulyka, lúd stb)
  - **Haszonállat előállító keresztezés**

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

Genetikai fölkészülés = géntartalékok védelme

6. Állatvédelem ↔ természetes tartás

- **Állatvédelem szempontjai**
- **Az állatok igénye ↔ ember igénye**
- **ellenállóképeség, alkalmazkodás, hagyományos fajták...**
  - **hideg – meleg – gondozó - betegségek**
  - **Szent-Iványi Tamás megállapítása**

A gulyás

Hol kell döntené ?

- Brüsszel ?????
- Budapest ???
- Debrecen ??
- Helyben !!!

Az eredményért küzdeni kell !

Köszönöm a figyelmet